

Čís. 14812.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení pojišťovacích podmínek o zániku pojišťovací smlouvy z důvodu nezaplacení pojistné premie v dodatečné lhůtě nevztahuje se na případ, nebyla-li zaplácena první premiová splátka.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1935, Rv I 273/34.)

Srovnej sb. n. s. čís. 6691, 11431.

Prvý soud vyhověl žalobě na zaplacení dlužných premiových splátek, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Podle všeobecných pojišťovacích podmínek (článek 3) jest pojistné za každý pojistný rok předem hotově a plně zaplatiti, pojišťovna však může k písemnému návrhu povolit také zaplacení ročních premií v pololetních nebo čtvrtletních splátkách. Z pojistek patrně, že pojištění bylo uzavřeno na celoroční premie splatné ve čtvrtletních splátkách. Avšak podle článku 2 všeob. poj. podmínek počíná se ručení pojišťovny z pojištění již tehdy, když pojistka byla vyplacena. Toto vyplácení děje se zaplacením první roční premie, po případě první premiové splátky i s poplatky. Z tohoto ustanovení jest tudíž především vidno, že pojišťovna odvozuje již z placení své premiové splátky určité právní důsledky. Podle článku 4 lit. a) všeob. poj. podmínek zaniká pojištění beze všeho a úplně, nebyla-li premie splatná před uplynutím prvních tří pojistných let, zaplácena během 30denní platební lhůty. Touto lhůtou rozuměti jest lhůtu dle článku 3. odst. 2 poj. podmínek, podle něhož lhůta 30 dní platí nejen pro roční premie, nýbrž i pro premiové splátky, z čehož vysvítá, že pojištění podle článku 4 lit. a) ve spojitosti s ustanovením článku 3 odst. 2 zaniká také tehdy, když během 30denní lhůty po splatnosti premiové splátky platba nebyla konána. Že ani první pojišťovací rok není vyloučen z tohoto ustanovení, vyplývá z článku 2 poj. podmínek, které stanoví účinnost pojištění již po vyplacení prvé premiové splátky, takže již pro další splátky prvního roku platí ustanovení článku 3 odst. 2 a článku 4 lit. a) poj. podmínek.

Nejvyšší soud vyhověl žalobě jen na zaplacení 6% úroků ze 110 Kč, t. j. z nedoplatku první premiové splátky za odvolacího řízení zaplaceného.

Důvody:

V rozhodnutích čís. 6691, 11431 sb. n. s. bylo vysloveno: »Ustanovení pojišťovacích podmínek, že, není-li pojištění ještě 3 roky v platnosti a nebyla-li zaplácena splatná premie v dodatečné lhůtě 30denní, zaniká tím pojištění úplně, nevztahuje se na případ, nebyla-li zaplácena první premie.« Této zásady se přidržuje i dále dovolací soud, avšak z rozhodnutí těch neplyne, že v oněch případech, jež byly řešeny, bylo podle čl. 3. první odstavce pojišťovacích podmínek povoleno pojistníku spláceti roční premii ve splátkách, a zda pojistka byla vyplacena podle čl. 2 po-

jišřovacích podmínek již zaplacením prémiové splátky. V souzeném případě byly však povoleny pojistníku splátky a pojistka jest vyplacena (»eingelöst«) podle čl. 2 pojišřovacích podmínek zaplacením první prémiové splátky. Podle čl. 3 odstavec druhý pojišřovacích podmínek platí 30denní dodatečná lhůta i pro jednotlivé splátky prémiové. A podle čl. 4 a) pojišřovacích podmínek zaniká během prvních tří pojišřovacích let pojištění bez dalšího úplně, nebyly-li do 30 dnů splatné prémiové platy plněny. Vztahuje-li se 30denní sečkávací lhůta i na jednotlivé splátky, platí i o nich ustanovení čl. 4 a) prvá věta pojišřovacích podmínek, poněvadž tam se mluví všeobecně o splatných prémiových platech (»Prämienzahlung«). Tím není ještě vyjádřeno, že se slovem »prémie« rozumí jen celoroční prémie, a nelze proto míti nepochybně za to, že ustanovení to neplatí i o první prémiové splátce, zejména když se dále v druhé větě čl. 4 a) praví, že společnost jest povinna v dalších třech měsících dlužnou roční prémii nebo prémiovou splátku přijmouti a pojištění obnoviti. Pojišřovací podmínky pocházejí od pojišřovny a jejich nejasnost jde proto na její vrub (§ 915 obč. zák.). Jest tedy shora zmíněné v rozhodnutích čís. 6691 a 11431 sb. n. s. vyslovené zásady použití i na první prémiovou splátku. Podle toho jest žalovaný povinen zaplatiti jen celou první prémiovou splátku. V době vydání rozsudku první stolice zaplatil pouze část její a zůstal dlužen z pojistky čís. 400.940 částku 56 Kč a z pojistky čís. 400.942 částku 54 Kč, úhrnem 110 Kč, což zaplatil až po rozsudku prvního soudu dne 12. října 1933. Bylo ho proto v první stolici odsouditi k zaplacení 110 Kč se 6% úrokem od 11. června 1932 do 12. října 1933. V odvolacím řízení měl již 110 Kč zaplaceno a dlužil ještě 6% úrok z obou částek v součtu 110 Kč; bylo proto změnění napadený rozsudek tak, že jest žalovaný povinen zaplatiti ještě 6% úrok ze 110 Kč za uvedenou dobu.

Čís. 14813.

V jaké měně jest vyplatiti pojištěnou sumu, zní-li životní pojistka, vystavená v roce 1909, na tehdejší marky německé říšské měny.

Rozhodná jest měna v době skutečné výplaty.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1935, Rv I 460/34.)

Manželka žalobcova byla pojištěna podle pojistky ze dne 19. března 1909 na život na 10.000 Ř. M. Pojistná suma měla býti vyplacena nejpozději 28. února 1929. Žalobce vycházejí z názoru, že pojistná suma zní na marky, jež byly v době uzavření pojistky platící měnou v Německu, poněvadž místo plnění bylo Lipsko, tedy říšskoněmecké finanční území, dovozuje, že pojistku jest tedy zaplatiti v nové měně, která o dni splatnosti (1929) na tomto území byla oficiální měnou, jež nastoupila na místo měny smluvní. Tato měna odpovídá také valutárně tehdejší měně smluvní. Nutno také dbáti zásady »rebus sic stantibus«. Odpočítává tedy od částky 10.000 Ř. M., splatných 28. února 1929, prémie za leta 1924—1928, dohromady 2.586 Ř. M. a navrhuje odsouzení žalované k zaplacení částky 7.414 Ř. M. s 5% úroky od 28. února 1929. Má